

ПРОЄКТ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

**Другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю – 051 «Економіка»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Кваліфікація: Магістр з економіки підприємства
(2024 рік набору)**

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ СУМСЬКОГО НАУ
«__» _____ 2024р., протокол №__
Голова вченої ради _____ / Володимир ЛАДИКА/

Освітня програма вводиться в дію з _____ р.
(наказ № __ від «__» _____ 20__ р.)
Ректор _____ / Володимир ЛАДИКА/

Суми – 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»
спеціальності 051 «Економіка» ОС «Магістр»

Проектна група у складі:

Голова проектної групи

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І.М. Брюховецького

Ольга КОВАЛЬОВА

Члени проектної групи

к.е.н., професор, професор кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І.М. Брюховецького

Наталія СТРОЧЕНКО

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І.М. Брюховецького

Володимир ЄФАНОВ

здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти

Олександр БУТКОВ

здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти

Артем ПРОЦЕНКО

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри за участі
студентського активу та стейкхолдерів протокол № № ____ від _____ 2024 р.

Начальник навчального відділу,
к.е.н., доцент

Наталія КОЛОДНЕНКО

Т.в.п. завідувача відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації, к.е.н., доцент

Олена РИБІНА

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, д.б.н., професор

Ігор КОВАЛЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки і менеджменту від
_____ 2024 р., протокол № ____

Голова вченої ради факультету економіки
і менеджменту д.е.н., професор

Маргарита ЛИШЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства» спрямована на підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка», які володіють сучасними теоретичними знаннями, методами, інструментами та практичними навичками щодо здійснення економічної діяльності підприємства, спрямованої на підвищення ефективності та рентабельності виробництва, освоєння нових видів продукції, досягнення високих кінцевих результатів, здатних вирішувати завдання та проблеми ефективного управління на різних рівнях економіки.

Підготовка фахівців з економіки проводиться в університеті з 1977 року. Сьогодні в галузі економіки в університеті проводиться підготовка за освітньо-кваліфікаційними рівнями: молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра (у технікумах і коледжах), бакалавра та магістра. Навчальним планом підготовки магістрів спеціальності «Економіка» ОПП «Економіка підприємства» передбачена ґрунтовна гуманітарна, соціально-економічна, професійна та практична підготовка.

Навчальний процес базується на використанні сучасних інтерактивних методів навчання, проблемних лекцій та лекцій-візуалізацій, кейс-методів, семінарів-дискусій, презентацій-обговорень, колоквиумів та диспутів. Програма реалізується в тісному співробітництві з роботодавцями, фахівці яких залучаються до навчального процесу.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- Здобувачі вищої освіти, які навчаються в Сумському національному аграрному університеті на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 051 «Економіка» ОПП «Економіка підприємства»;
- Науково-педагогічні працівники Сумського національного аграрного університету, які здійснюють підготовку магістрів за спеціальністю 051 «Економіка» ОПП «Економіка підприємства»;
- Приймальна комісія Сумського національного аграрного університету;
- Екзаменаційна комісія спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Економіка підприємства».

Освітньо-професійна програма (ОПП) для підготовки здобувачів вищої освіти другого освітньо-професійного рівня за спеціальністю 051 «Економіка» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти: перелік компетентностей; програмних результатів навчання; форми атестації здобувачів. ОПП підготовки фахівців другого рівня вищої освіти розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затвердженого від 04 березня 2020 року № 382.

Фахова експертиза проведена зовнішніми стейкхолдерами:

Зельська Наталія Вікторівна - керівник відділу планування напрямку рослинництво, ПрАТ «МХП»;

Гончаренко Наталія Петрівна - провідний економіст, ПрАТ «МХП»,

Ведмідера Ольга Андріївна - заступник директора з економічних питань КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» Сумської міської ради;

Прихожай Анна Валентинівна – економіст обчислювально-розрахункової групи філії «Сумський РЕМ» АТ «Сумиобленерго»;

Карпенко Валентина Федорівна – головний економіст, ТОВ «ВАТАГ», м.Суми.

Методична експертиза проведена внутрішніми стейкхолдерами:

Гордієнко Микола Іванович - кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри "Обліку та оподаткування" Сумського НАУ;

Лищенко Маргарита Олександрівна - доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і менеджменту Сумського НАУ.

**1. Профіль освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» зі спеціальності 051 «Економіка»
Рівень вищої освіти - Другий (магістерський)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, факультет економіки і менеджменту, кафедра економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр, магістр з економіки підприємства
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства» зі спеціальності 051 «Економіка» освітній ступінь «Магістр»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці, 50 кредитів ЄКТС, які спрямовані на виконання стандарту.
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України: Сертифікат про акредитацію освітньої програми УД19006878, дійсний до 01.07.2024 р.
Цикл / рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, магістра (за іншою спеціальністю), без обмеження віку
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 01.07.2024 року
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/osvitni-programi/fakultet-ekonomiki-i-menedzhmentu/
2 – Мета освітньо-професійної програми	
підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, а відтак, здатні розв'язувати складні дослідницькі, інноваційні, аналітичні й управлінські задачі, а також прогнозувати тенденції розвитку економічних систем різного рівня, зокрема підприємств агропромислового сектору, що діють у невизначених умовах сучасних глобальних ринків, відповідно до принципів сталого розвитку.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі економіки з урахуванням принципів, що визначають сталий розвиток соціально-економічних систем, зокрема, вивчення соціально-економічних особливостей функціонування різних моделей агроформувань в контексті забезпечення світової

	<p>продовольчої безпеки.</p> <p>Ключові слова: економіка, економіка підприємства, економіка аграрних формувань, циркулярна економіка, соціально-економічні системи, соціально-економічні проекти в агробізнесі, соціальна відповідальність, сталий розвиток сільського господарства, продовольча безпека.</p>
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення та/або діяльності сучасні економічні процеси та явища, наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, інструментарій формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих професіоналів з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, що необхідні для вирішення складних дослідницьких, інноваційних й управлінських задач та розв'язання проблем функціонування економічних систем різного рівня, що характеризуються невизначеністю умов та вимог.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: загальні закони та тенденції економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; сучасні кількісні методи аналізу економічних процесів; інституціональний і міждисциплінарний аналіз; закономірності сучасних соціально-економічних процесів; теорії економічного управління для різних виробничих систем і секторів економіки; основи сталого розвитку та соціально відповідального бізнесу.</p> <p>Методи, методика та технології: загальнонаукові та специфічні методи пізнання і дослідження; математичні, статистичні, якісні методи економічного аналізу; соціологічні, експертного оцінювання, анкетування; економіко-математичне моделювання, прогнозування; інформаційно-комунікаційні технології, спеціальне програмне забезпечення; методи дослідницької діяльності та презентації результатів досліджень.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в економічній діяльності.</p>
Особливості програми	<p>Інтегрована підготовка, що поєднує теоретичну підготовку та чітку практичну спрямованість навчання на формування навичок з управління соціально-економічними системами та навичок з реалізації соціально-економічних проектів в агробізнесі в контексті розвитку світової продовольчої системи.</p>
<p>4 - Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття другого (магістерського) ступеня вищої освіти</p>	
Обсяг освітньої програми у ЄКТС	<p>Обсяг освітньо-професійної програми магістра: освітньо-професійна програма 90 кредитів ЄКТС, 65% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за</p>

	спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти; 25 кредитів ЄКТС передбачено на дисципліни (за вибором здобувачів).	
5 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	Назва і шифр професійної групи	Професійна назва роботи (посада)
	121	Керівники підприємств, установ та організацій
	123	Керівники функціональних підрозділів
	1231	Керівники економічних підрозділів
	1232	Керівники підрозділів кадрів і трудових відносин
	1311	Керівники малих підприємств без апарату управління
	2441	Професіонали в галузі економіки (2441.2 Економісти)
Академічні права	Можливість продовжувати освіту на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та здобувати додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих.	
6 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання з використанням сервісів відеозв'язку (Zoom, Microsoft Teams та інших сервісів), навчання на основі досліджень тощо.</p> <p>Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійне навчання, індивідуальні заняття тощо.</p> <p>Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань і використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають практичні навички, уміння та формують креативне мислення.</p>	
Оцінювання	<p>За освітньою програмою передбачено формативне (письмові та усні коментарі й настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок самооцінювання, залучення студентів до оцінювання роботи один одного) та сумативне (письмові іспити з навчальних дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів (письмові есе, презентації, тестування, захист проектів), захист звітів з практики. Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю.</p> <p>Прилюдний захист кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або проблеми у сфері економіки, що передбачають проведення досліджень та/або розробку проекту і характеризуються невизначеністю умов і вимог. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, у тому числі некоректних текстових запозичень,</p>	

	<p>фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти, його підрозділу або розміщена в його репозиторії.</p>
<p>7 – Програмні компетентності</p>	
<p>Інтегральна компетентність (ІК)</p>	<p>Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК5. Здатність працювати в команді. ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами. ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою. СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження. СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері. СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем. СК11*. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.</p>

	<p>Спеціальні компетентності, запропоновані в СНАУ:</p> <p>СК12. Здатність здійснювати моделювання розвитку соціально-економічних систем, що діють у невизначених умовах, з урахуванням сучасних світових трендів.</p> <p>СК13. Здатність здійснювати оцінку стану та розвитку соціально-економічних систем, а також взаємозв'язків в рамках глобальної продовольчої безпеки.</p> <p>СК14. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо розвитку агроформувань різних типів для забезпечення світової продовольчої безпеки.</p>
<p>8 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності. 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово. 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень. 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності. 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді. 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень. 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень. 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами. 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів. 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем. 15. Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення. <p style="text-align: center;">Програмні результати запропоновані СНАУ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Моделювати розвиток соціально-економічних систем, що діють у невизначених умовах. 17. Визначати та критично оцінювати стан, тенденції розвитку та роль суб'єктів аграрного бізнесу у забезпеченні світової продовольчої безпеки. 18. Обґрунтовувати управлінські рішення з підвищення ефективності функціонування різних моделей агроформувань на інноваційних засадах для забезпечення світової продовольчої безпеки та сталого розвитку. 	
<p>9 – Форми атестації здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти</p>	

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	<p>Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної складної задачі або проблеми в економічній сфері, що потребує досліджень та/або інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.</p> <p>У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та списування.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена в репозиторії закладу вищої освіти. Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснювати у відповідності до вимог чинного законодавства.</p>
10 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Реалізацію освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» здійснюють висококваліфіковані спеціалісти зі стажем роботи не менше 10 років.</p> <p>Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми «Економіка підприємства», є штатними співробітниками Сумського національного аграрного університету.</p> <p>Всі науково-педагогічні працівники мають науковий ступінь та/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності, а також публікації в базах даних Scopus та Web of Science, є авторами підручників, посібників.</p> <p>Для підвищення практичної спрямованості навчального процесу до проведення лекційних занять залучаються провідні фахівці - практики та закордонні фахівці.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.</p> <p>Для реалізації освітньо-професійної програми на факультеті економіки і менеджменту є спеціалізовані навчально-тренінгові та комп'ютерні лабораторії, обладнані необхідним устаткуванням та програмним забезпеченням (програмний комплекс Diamond FMS, 1С: Управління сільськогосподарським підприємством, доступ до 1С: ІТС Україна, 1С:Підприємство 8.2, Мастер Тест). Для забезпечення навчального процесу використовуються такі пакети прикладних програм (в т.ч. ліцензовані): Windows 7, 10 та ін., Office 2010, 2010 Profesional та ін., Opera, FireFox, Google Chrome, KAV 10.0, Adobe Acrobat Reeder, Total Commander, Picasa, WinRAR, MS Project, Visual C++, Java, MathCAD, MathLab, Kompas, AutoCAD, Statistika, Workbench, R program, Agmemo.</p> <p>Дистанційне навчання реалізовано на платформах MOODLE, GoogleClassroom та платформах сервісів для проведення он-лайн конференцій ZOOM, GoogleMeet, Teams.</p> <p>Створено покриття приміщень СНАУ бездротовою мережею за Wi-Fi технологією.</p>

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний веб-сайт СНАУ http://www.snau.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, міжнародне співробітництво, практику та працевлаштування, контакти.</p> <p>Усі зареєстровані в СНАУ користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Фонд наукової бібліотеки СНАУ містить понад 313 тис. примірників навчальної, наукової літератури, періодичних наукових видань. До електронного каталогу внесено понад 76700 записів. Створюються та використовуються електронні бази даних вторинної інформації – букіністичний каталог (понад 1100 записів), каталог дисертацій (363 записи), каталог авторефератів (2585 записів) тощо. Створено електронну картотеку книгозабезпечення. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://library.http://www.snau.edu.ua.</p> <p>Всі навчальні дисципліни освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» забезпечені конспектами лекцій, методичними рекомендаціями щодо проведення практичних занять та самостійної роботи, методичними рекомендаціями щодо проходження фахового стажування, а також Е-курсами в середовищі MOODLE.</p>
11 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та закладами вищої освіти України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів та угод про міжнародну академічну мобільність, укладених між Сумським національним аграрним університетом та іноземними навчальними закладами-партнерами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе після вивчення курсу української мови.

12. Перелік нормативних документів

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>;
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>;
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>;
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010. URL: <http://www.dk003.com>;
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254), 11 схвалені сектором вищої

освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 21 червня 2019 р.);

8. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL : http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf;

9. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Life long Learning. URL : https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf;

10. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. URL: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>;

11. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів. URL : <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

Інші рекомендовані джерела

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf;

2. International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics. URL: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced2011-en.pdf> ;

3. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013):UNESCO Institute for Statistics. URL: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/iscedfields-of-education-training-2013.pdf>];

4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 21 червня 2019 р.);

5. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempusoffice.pdf];

6. Національний освітній глосарій: вища освіта. URL: ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf];

7. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf];

8. Європейська кредитна трансферна накопичувальна система. Довідник користувача URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf];

9. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Life long Learning. URL : https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf;

10. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. URL: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>];

11. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів. URL : <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

Джерела внутрішнього користування

1. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, затверджене Рішенням вченої ради Сумського національного аграрного університету від 30.02.2015 р. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Положення_2015_Організація-освітнього-процесу.pdf.

2. Концепція освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету, схвалена Вченою радою університету 27 серпня 2015 року. URL: <https://drive.google.com/file/d/1MBO0pEuPCM2M20CWCsa0G3wkWrWRGcas/view>.

3. Кодекс академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету, схвалений Вченою радою університету від 26.12.2017р. URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf.

4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, схвалене Вченою радою СНАУ 26.12.2017р. URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf.

5. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті, схвалене Вченою радою СНАУ 15.10.2019р. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/ПОЛОЖЕННЯ_УНІКАЛЬНІСТЬ_СНАУ.pdf

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»

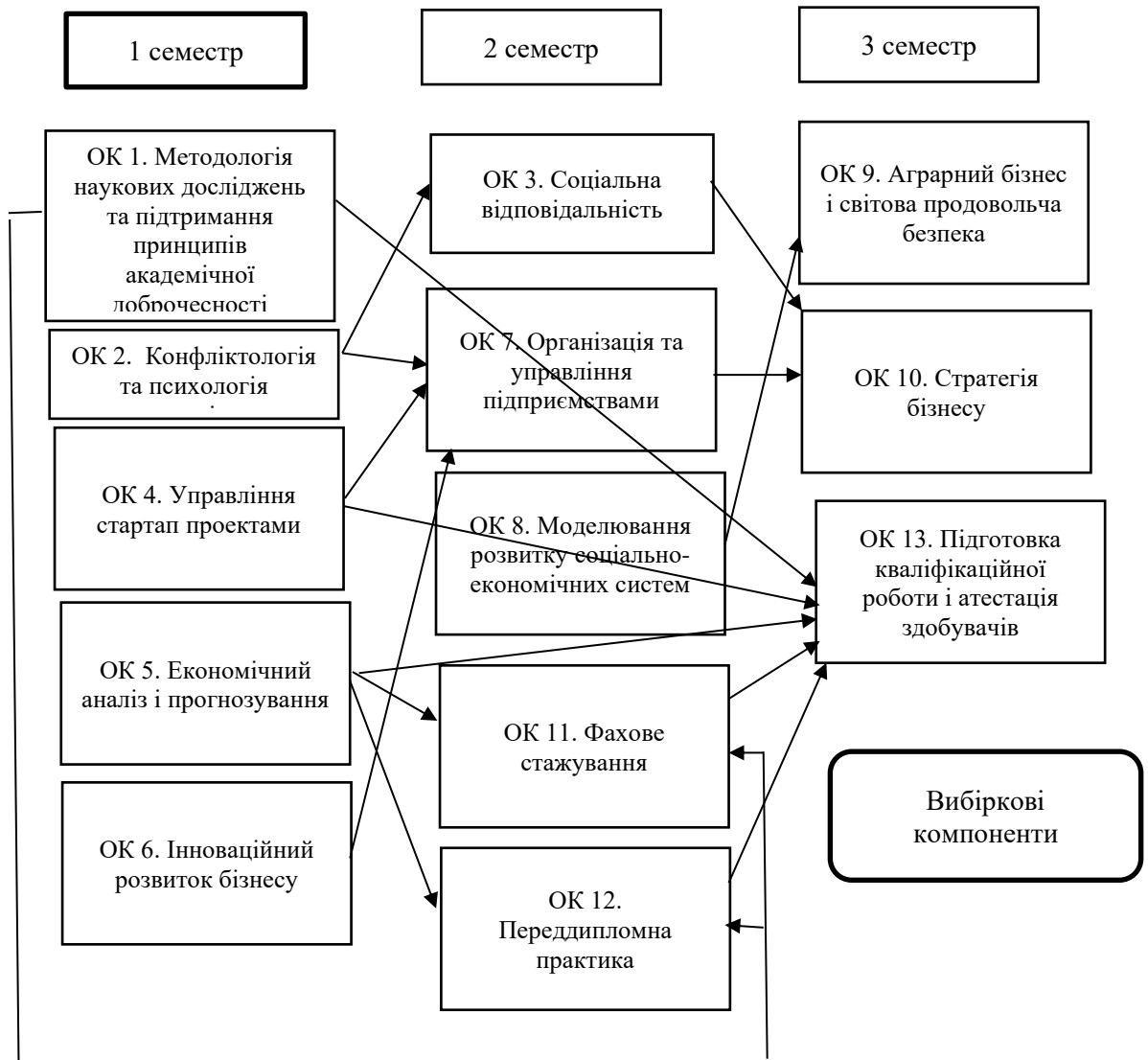
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Нормативні навчальні дисципліни (Обов'язкові компоненти)			
ОК 1	Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	5	іспит
ОК 2	Конфліктологія та психологія управління	5	залік
ОК 3	Соціальна відповідальність	є	іспит
ОК 4	Управління стартап проектами	5	залік
ОК 5	Економічний аналіз і прогнозування розвитку підприємства	5	іспит
ОК 6	Інноваційний розвиток бізнесу	5	іспит
ОК 7	Організація та управління підприємством	5	іспит
ОК 8	Моделювання розвитку соціально-економічних систем	5	іспит
ОК 9	Аграрний бізнес і світова продовольча безпека	5	іспит
ОК 10	Стратегія бізнесу	5	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		50	
II. Вибіркові навчальні дисципліни (вибіркові компоненти)			
*Перелік вибірових освітніх компонентів визначається за певним освітнім рівнем підготовки здобувачів вищої освіти, відповідно до Положення СНАУ «Про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів». Вибіркові дисципліни кратні 5,0 кредитам ЄКТС.			
ВК 1	Вибіркова дисципліна 1	5	залік
ВК 2	Вибіркова дисципліна 2	5	залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна 3	5	залік
ВК 4	Вибіркова дисципліна 4	5	залік
ВК 5	Вибіркова дисципліна 5	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		25	
Практична підготовка			
ОК 11	Фахове стажування	3	
ОК 12	Переддипломна практика	2	
ОК 13	Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів вищої освіти	10	
Загальний обсяг практичної підготовки		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

Перелік дисциплін за вибором здобувача вищої освіти ОПП «Економіка підприємства» ОС Магістр*

Компонента	Семестр	Назва дисципліни	
ВК1	3	Методи емпіричних і соціальних досліджень	5/150/залік
		Сучасні інформаційні технології візуалізації даних	
		Глобальна та національна безпека	
		Соціально-етичний маркетинг	
		Мотиваційний механізм та лідерство в команді	
		Поведінкові фінанси	
		Інформаційна безпека та захист даних	
ВК2	2	Інформаційні системи та технології прикладного і наукового дослідження (крім ОПП 071 «Облік і оподаткування» та ОПП 073 «Менеджмент організацій і адміністрування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти)	5/150/залік
		Цифрові фінанси	
		Аграрна політика	
		<i>Ділова іноземна мова (можливий вибір лише для ОПП «Адміністративний менеджмент», ОПП «Економіка підприємства», ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти)</i>	
		Інтелектуальна власність	
		Аудит адміністративної діяльності	
ВК 3	3	Маркетинг відносин	5/150/залік
		Глобальна економіка	
		Комунікативний менеджмент	
		Бюджетні процеси та закупівлі	
		Оцінювання та облік цілісних майнових комплексів	
		Місцевий бізнес і підприємництво	
ВК4	3	Соціальна економіка	5/150/залік
		Бізнес економіка	
		Електронна комерційна діяльність	
		Технології електронного бізнесу	
ВК5	3	Маркетинговий менеджмент	5/150/залік
		Економіка і організація біржової діяльності	
		Економіка і організація малого бізнесу	
		Європейський бізнес та корпоративні стратегії	
Загальний обсяг вибірових компонент			25

*Слід зазначити, що дисципліни за подібністю змісту та забезпеченістю конкретним програмним результатом погруповані у блоки, з якого студент може вибрати одну, керуючись певними критеріями: тематика; зміст; викладач; форма контролю

2.2. Структурно-логічна схема ОПІ «Економіка підприємства» ОС «Магістр»

Освітня програма містить компетентності, що визначають специфіку підготовки магістрів зі спеціальності 051 «Економіка» та результати навчання, які виражають що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій. Таблиця 1 показує відповідність визначених компетентностей та дескрипторів НРК. В таблиці 2 показана відповідність освітніх компонентів програмним компетентностям ОП. В таблиці 3 показана відповідність результатів навчання та компетентностей. В таблиці 4 показана відповідність результатів навчання та освітніх компонентів.

Таблиця 1 - Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (за 7-м рівнем, магістерським)

Класифікація компетентностей за НРК	Знання		Уміння Ум1		Комунікація		Автономія та відповідальність		
	Зн1	Зн2	Ум1	Ум2	К1	К2	АВ1	АВ2	
	Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень	Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів		Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Управління комплексними діями або проєктами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах	Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
Загальні компетентності									
ЗК1		ЗН2				К2			
ЗК2		ЗН1		УМ1					
ЗК3						К1		АВ3	
ЗК4						К2			
ЗК5		ЗН2		УМ1					
ЗК6						К1		АВ1	
ЗК7								АВ2	
ЗК8				УМ1		К1			
Спеціальні (фахові) компетентності									
СК1		ЗН2		УМ1					
СК2						К2			
СК3				УМ1					
СК4		ЗН2				К2			
СК5		ЗН1		УМ1					
СК6				УМ1					
СК7						К1		АВ1	
СК8								АВ1	
СК9		ЗН1							
СК10				УМ1				АВ1	

Таблиця 2 - Матриця відповідності освітніх компонентів програмним компетентностям ОП

Зміст компетентності	Освітні компоненти												
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13
ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).				+		+	+	+		+			
ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+			+	+			+					
ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.			+			+	+	+					
ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).				+			+						
ЗК5. Здатність працювати в команді.	+	+	+			+				+			
ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.				+	+	+			+	+			
ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	+			+		+							
ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	+				+	+							
СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.	+				+					+			
СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.	+												
СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.					+				+				
СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження								+					
СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально- економічного та людського розвитку.				+		+		+	+	+			
СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.				+				+		+			
СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.	+		+	+	+	+	+		+	+			
СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально- економічні наслідки управлінських рішень.			+	+	+	+	+			+			
СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.				+		+				+			
СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.										+			
СК11*. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.				+		+	+		+	+			
СК12. Здатність здійснювати моделювання розвитку соціально-економічних систем, що діють у невизначених умовах, з урахуванням сучасних світових трендів.								+					
СК13. Здатність здійснювати оцінку стану та розвитку соціально-економічних систем, а також взаємозв'язків в рамках глобальної продовольчої безпеки.					+				+				
СК14. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо розвитку агроформувань різних типів для забезпечення світової продовольчої безпеки.									+				

Таблиця 3 - Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності								Спеціальні (фахові) компетентності																
		1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.	+		+				+					+	+		+			+								
ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально- економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	+	+		+	+			+			+			+			+									
ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.	+				+	+					+			+		+										
ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.	+		+				+		+						+	+			+	+						
ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.	+							+							+			+								
ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.	+	+					+									+		+								
ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.	+						+		+	+		+	+				+		+			+				
ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	+		+								+		+				+				+					
ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.	+	+	+								+			+							+					
ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально- економічними системами.	+		+										+	+										+		
ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.	+	+	+					+	+							+	+	+						+		
ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.	+			+		+							+			+							+			
ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	+								+							+			+						+	
ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.	+		+													+	+							+	+	
ПРН 15. Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів	+			+				+							+									+		+

із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.																								
ПРН 16. Моделювати з врахуванням сучасних інноваційних трендів розвиток соціально-економічних систем, що діють у невизначених умовах.	+																						+	
ПРН 17. Визначати та критично оцінювати стан, тенденції розвитку та роль аграрного бізнесу у забезпеченні світової продовольчої безпеки.	+																							+
ПРН 18. Обґрунтовувати управлінські рішення з підвищення ефективності функціонування різних моделей агроформувань для забезпечення світової продовольчої безпеки.	+																							+

Таблиця 4 - Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13
ПРН1	+												
ПРН2				+		+	+	+		+	+	+	+
ПРН3	+										+	+	+
ПРН4				+		+				+			
ПРН5	+												+
ПРН6		+	+				+						
ПРН7	+				+		+						+
ПРН8					+						+	+	+
ПРН9					+					+			
ПРН10					+			+					+
ПРН11					+			+	+				
ПРН12			+	+			+		+	+			+
ПРН13			+	+	+	+	+			+			
ПРН14								+		+			
ПРН 15				+		+							
ПРН16								+					
ПРН17					+				+				
ПРН18									+				